

Úvodník

Uhorková sezóna je v plnom prúde, mnohí študenti trávia voľné chvíle v zahraničí na brigáde, snažiac sa zarobiť si na nadchádzajúci školský rok. Práve tento bude svedkom mnohých zmien, pričom asi najväčšou bude zmena našej národnej meny na európsku menu a či už tento fenomén vnímame pozitívne alebo negatívne, je isté, že príde a my sa s ním budeme musieť vyrovnávať. Sme len krok od toho, čo naši oficiálni predstavitelia nazývajú historickým medzníkom a preto si myslím, že teraz je správny čas sa trochu zastaviť a bilancovať. Bilancovať však nechcem na globálnej úrovni, stačí mi náš malý mikrosvet, kde žijeme a kam sa každý deň po práci vraciame. Ani kvôli euru sa náš život nezastaví a pôjde ďalej a predsa sa mi mnohokrát zdá, že najradšej zo všetkého nevydareného obviňujeme niekoho iného a nie seba. Naša dedinka mi trochu pripomína kotol s gulášom, kde všetko vrie, mieša sa a buble pod pokrývkou a stačí len malý impulz, suché drevko, malý plamienok sa rozhorí a začne sa to celé prelievať cez okraj. Kuchármi sme my a ak máme byť spokojní s tým, čo uvaríme, tak sa musíme k tomu postaviť a miešať. Áno, znovu chcem hovoriť o tom, kto sa ako podieľa na dianí v dedine. Teší ma, že niektorí zareagovali na možnosť pomocou schránky sa opýtať na niektoré rozhodnutia v obci, ale nemyslím si, že to stačí. Kohokoľvek, kto má pocit, že má právo kritizovať rozhodnutia starostky a zastupiteľstva sa chcem spýtať, či práve tieto osoby, ktoré sme si zvolili za nás rozhodovať vedia, čo dotyčného rozčuľuje, čo sa mu nepáči alebo čo by chcel zmeniť (lebo ako vieme, nemému ani vlastná mať nerozumie). Ak sa mi nepáčia chodníky v obci, kanalizácia, cintorín, smeti alebo hoci programové zloženie káblovky, povedal som to niekomu okrem hrncov alebo krígľu? Toto je dôvod, prečo bolo umožnené všetkým sa vyjadriť, hoci len anonymne pomocou odkazov. A chcela by som tiež pripomenúť možnosť prísť osobne na rokovanie zastupiteľstva a verejne sa vyjadriť práve pred tými, ktorí rozhodujú o každej zmene. Je len prirodzené, že sa každému vyhovieť nedá a fungujeme na princípoch demokracie a väčšiny, ale dôležité je to, že sa vyjadrim, pokiaľ nie som s niečím spokojný a snažím sa to zmeniť a nebedákam len doma alebo pri pive. Za zmienku asi stojí aj to, že keď vidím, čo presne sa deje, aké problémy sa v dedine riešia, lepšie rozumiem prečo a ako to bolo nakoniec rozhodnuté. Je to len malá, pre niekoho možno zbytočná úvaha, ale ja verím, že stojí za to sa nad ňou zamyslieť ešte skôr, ako znovu v tom našom kotlíku niečo prekypí.

P.S. Aj reakcie na tento príspevok očakávam v schránke obecného úradu alebo na našej e-mailovej adrese rakarik@atlas.sk

-jak-

Oslavy Dňa zvrchovanosti

Presne pred šesťnástimi rokmi bola Slovenskou národnou radou prijatá Deklarácia o zvrchovanosti Slovenskej republiky, čím sme nezvratne vykročili k naplneniu prirodzeného práva nášho národa – k vlastnej štátnosti.

Týmto krokom bol naštartovaný proces, ktorý bol zavŕšený dňa 1. januára 1993 vznikom samostatnej Slovenskej republiky.

Pri tejto príležitosti miestna organizácia Slovenskej národnej strany v Medzibrode každoročne organizuje oslavy Dňa zvrchovanosti. Tohto roku pripadol termín osláv na 21. júla. Podobne ako pred rokom bolo pálenie vatry zvrchovanosti spojené s pestrejším programom.

Účastníkov podujatia prilákal okrem samotného programu i osvedčené prostredie v areáli športového ihriska, keď konečne po niekoľkých rokoch nám prialo pekné počasie bez dažďa.

Program osláv začal priateľským futbalovým zápasom medzi miestnou organizáciou SNS Medzibrod a okresnou organizáciou SNS v Banskej Bystrici. Výsledok stretnutia nebol dôležitý a na druhý deň si ho aj tak nikto nepamätal.

Športové zápasenie, ale v inej forme si vyskúšali i prítomné deti.

Za skok vo vreci, hod loptičkou na džúsy, plvanie kôstkou do diaľky, maľovanie slovenského znaku si všetci vyslúžili sladkosti a víťazi i vecné ceny. Najväčší záujem bol medzi deťmi, ale i dospelými o strelbu s paintballovými loptičkami na pekne pripravené uniformy...

U starších nebol prejavovaný taký záujem o súťaženie, ako u detí. Napriek tomu výsledky niektorých jednotlivcov boli hodné miesteniek na olympijské hry. Škoda, že disciplíny ako hod vidlami alebo jazda na fúriku nie sú zatiaľ zaradené do oficiálneho programu OH tohto roku v Pekingu.

Uspokojiť víťazov tak museli len drobné ceny v podobe večerného občerstvenia.

V podvečer si prišli na svoje vyznávači ľudovej hudby, keď sa o dobrú náladu postarala folklórna skupina Olšiakovci.

Hlavný bod programu – zapálenie vatry zvrchovanosti s príhovorom bol umocnený zaspievaním štátnej hymny. Cieľom príhovoru bolo poukázať na to, že národ si má pestovať vlastnú kultúru a neopičiť sa po vzore západných kultúr, pretože národ bez kultúry je národ bez identity.

Vydarená večerná diskotábava

pokračovanie na str. 2

Obecné zastupiteľstvo v roku 2008

5. zasadnutie OZ, 18.7.2008

Zastupiteľstvo na zasadnutí sa zaoberalo:

- výberom firiem zponúk na maliarské práce v materskej škole a kuchyni zariadenia školského stravovania firmami Pichandovci, Remal a p. Majer. Na podlahovinu a práce f. Popako,
- ponuky na projekty vodovod a kanalizácia od p. Rojika, firiem Rovest, Ingpakt a Hydroeko a na ČOV od firiem Biokompakt a Projekt,
- stretnutie s majiteľmi pozemkov IBV Dúbrava 20.7.2008 v zasadačke KD a stanovením sadzby za m² pozemku.

Starostka obce informovala o:

- podpísaní zmluvy na spolufinancovanie časti kanalizácie s Environmentálnym fondom. Začatie stav. prác 4.8.2008,
- podaní žiadosti na športové potreby na úrad vlády, schválená dotácia v čiastke 42.000 Sk,
- podaní troch projektov na BBSK
- vybavení stavebného povolenia na tržnicu a informačný panel
- žiadosti sl. Murgašovej na predĺženie nájomnej zmluvy obecného bytu,
- stanovení sadzby na m² za stavebný pozemok pre p. Ivaniča par. č. 174/2,
- novej ponuke na TKR od Ing. Maslíka.

V diskusii odzneli príspevky poslancov:

- Ing. Svetlík:
 - požiadal opremerovanie Tajovského divadelných dní na Medzibrodské divadelné dni,
 - požiadal o opravu schodíka do budovy ZŠ,
 - pýtal sa, kedy budú ukončené asfaltárske práce na Hlavnej ulici
 - treba upozorniť BB RSC na dva veľké výtlky na št. ceste III. triedy v križovatke v smere na Brezno.
- Ing. Hraško:
 - pri budovaní kanalizácie hlavného zberača je potrebné vybudovať na prípojkách šachty z dôvodu tlakových skúšok,
 - informoval sa, prečo je nespracovaný vyfrézovaný materiál uskladnený pri križi.
- Ing. Ramaj:
 - informoval o kosení školského ihriska traktorovou kosačkou, ale popri plote treba pokosiť ručne,
 - pozval p. starostku a poslancov na futbalový turnaj 27.7.2008.
- M. Huťka:
 - skládovanie dreva p. Vanekom bráni prístupu k poliam, treba ho písomne upozorniť.

OZ schválilo:

- p. Majera na maliarske práce v materskej

škole a kuchyni ZŠS, firmu Popako na podlahovinu,

- sadzbu 150 Sk/m² na výkup pozemkov IBV Dúbrava,
- žiadosť sl. Murgašovej na predĺženie nájomnej zmluvy obecného bytu o jeden rok,
- sadzbu 400 Sk/m² za stavebný pozemok pre p. Ivaniča.

OZ uložilo zodpovedným:

- zúčastniť sa stretnutia smajiteľmi pozemkov v zasadačke KD,
- pozretie a doporučenie projektov na ČOV,
- vypracovanie projektov v poradí: 1. zaťaženie, 2. vodovod a kanalizácia, 3. dom smútku,
- oboznámiť občanov o novej ponuke TKR základnej a rozšírenej formou TIK a miestnym rozhlasom,
- osloviť SOS opremerovaní Tajovského divadelných dní,
- upozorniť RSC BBSK na dva výtlky na št. c. III/06644

Zapísal: Ing. Ondrej Samuelčík

6. zasadnutie OZ, 15.8.2008

Zastupiteľstvo a zasadnutí sa zaoberalo:

- prejednaním VZN o určení príspevku na činnosť školy a školského zariadenia,
- žiadosťou p. Detvana na odkúpenie parcely č. 1280/3 a 1280/2,
- prejednaním ďalšieho postupu pri kúpnych zmluvách IBV Dúbrava.

Starostka obce informovala o:

- príprave „Haruľovej show“, o zabezpečení, o sponzoroch,
- zvažení potreby dokúpenia rúr na pečenie,
- IBV, informácia o priebehu rokovaní s vlastními parcelami a uzatváraní jednotlivých zmlúv, nesúhlas niektorých vlastníkov s predajnou cenou 150 Sk/m²,
- znečistení Lesnej ulice, komunálny odpad je nahádzaný v kontajneroch triedeného odpadu,
- pokazení kosačky, hľadanie možností opravy, alternatív.

V diskusii odzneli príspevky poslancov:

- Ing. Svetlík:
 - informoval sa o existencii centrálnej evidencie žiadostí o pridelenie stavebných pozemkov v rámci IBV Dúbrava,
- Ing. Hraško:
 - potreba pravidelného čistenia komunikácií a odtokov,

p. Frgelec:

- občania si sťažujú na estetický stav garáže pri areáli požiarnej nádrže, hľadanie možných riešení nápravy.

OZ schválilo:

- výšku prenájmu na dobu 10 rokov pre p. Detvana, parcela č. 1280/3 a 1280/2, t.j. 721 m² na 0,50 Sk/m²/rok /, t.j. 360,50 Sk (11,97€) za rok
- Poplatky:
 - za MŠ vo výške 120 Sk (4 €) na žiaka a 1 kalendárny mesiac,
 - za Školský klub vo výške 50 Sk (1,66€) na žiaka a 1 kalendárny mesiac,
- Stravné:
 - v ZŠ vo výške 27 Sk (0,90€) na žiaka a deň,
 - v MŠ vo výške 32 Sk (1,06€) na žiaka a deň,
- V rámci realizácie hlavného zberača budú vybudované zberné šachty, ktoré sa umiestnia na hranici pozemku budúcich užívateľov zo zdrojov obecného rozpočtu na uliciach Železničná, Nám. Hrdinov SNP, Záhradná a Pod kostolom. Zberné šachty zostanú do sfunkčnenia kanalizácie majetkom obce.

OZ uložilo zodpovedným:

- zverejniť: „V prípade, že odpad ukladný do kontajnerov triedeného odpadu nebude naďalej triedený, Obec Medzibrod bude musieť stav riešiť stiahnutím kontajnerov.“
- predvolať p. Valériu Haviarovú a p. Martína Sojaka na trestnú komisiu

Zapísal: Ján Frgelec

Oslavy Dňa zvrchovanosti

dokončenie zo str. 1

v pohodovej nálade urobila bodku za kultúrnym programom.

Celodenné spoločné stretnutie bolo prejavom toho, že Medzibrodčania a celý národ slovenský nezabúda na dôležité pamätané dni v novodobej slovenskej histórii.

Na záver sa chcem v mene MO SNS poďakovať za sponzorstvo a spoluprácu zložkám a jednotlivcom - OO SNS B. Bystrica, Heineken, CHZM, Padúch Michal, Hrubý Štefan a za pochopenie ďakujem všetkým obyvateľom obce, ktorým oslavy spôsobili narušenie nočného klľudu.

Pavol Svetlík

40 rokov prevádzky Transformovne Medzibrod

Tohto roku ulynie 40 rokov od započatia prevádzky Transformovne Medzibrod (Tr. Medzibrod), keď 21. augusta 1968 v neskorých nočných hodinách boli z tohto objektu dodané prvé kilowaty elektrickej energie do energetických sietí v južnej časti Stredoslovenského kraja.

Bolo to vyvrcholenie úsilia energetikov a stavbárov, zlepšiť úroveň zásobovania elektrickou energiou v tejto oblasti. Bol to však aj dátum, kedy sa z hlavnej cesty ozýval hukot ruských tankov, ktorý energetici nestačili takmer vnímať – pre nich v tých chvíľach bolo prvoradé uviesť transformovňu do prevádzky. V energetike je zaužívané pomenovať významné a väčšie energetické diela menom najbližšej osady a keďže objekt nesie meno našej obce, je vhodné pripomenúť si nielen toto výročie, začatia prevádzky, ale aj existenciu Transformovne v širších súvislostiach.

V päťdesiatych rokoch, rozvojom priemyslu, vznikom nových závodov nielen na Horehroní, ale aj na juhu kraja, zvyšovaním výroby v Švermových železiarňach, v bystrických a iných závodoch spôsobil nárast spotreby elektrickej energie. Prispel k tomu aj zvýšený odber v domácnostiach, kde okrem žiarovky a rádia pribúdali v bytoch ďalšie spotrebiče. Nedostatok el. energie sa prejavil v tej dobe obmedzovaním spotreby nielen v priemyselných závodoch, ale aj v obciach (napr. vypínanie verejného osvetlenia a podobne). Malé vodné elektrárne v Jelenci, Starých Horách, B. Bystrici, Nemeckej nestačili pokryť zvýšenú spotrebu. V strednej a hornej časti Hrona na vybudovanie priehrady a vodnej elektrárne neboli vhodné podmienky, ale neboli podmienky ani na postavenie tepelnej elektrárne (v okolí neboli zdroje paliva – uhlia). Riešenie bolo doviesť do južnej časti Stredoslovenského kraja elektrickú energiu elektrickým vedením z Transformovne Sučany, kde boli zdroje energie z vodných elektrární na Orave a Váhu a z Východného Slovenska z Transformovne Lemešany, kde bola v blízkosti elektrárne Vojany, ktorá spaľovala ruské uhlie. Výhodou elektrickej energie je, že elektrické napätie sa dá v transformátoroch meniť na vyššie, alebo nižšie (transformovať). Pri dodávke el. energie, vyšším napätím sa prepraví viac energie. Preto väčšie vzdialenosti sú prepojené prenosovými vedeniami (linkami) veľmi vysokého napätia (VVN) 220 alebo 400 kV (kilo = 1000, teda 220 kV je 220 tisíc voltov). V transformovniach sa mení na nižšie napätia a zároveň rozvádza na distribučné trafostanice spravidla 110 kV.

Na rozdiel od plynovodov a ropovodov, ktoré sa budujú ako podzemné vedenia, energetické siete sú vystavené nepriaznivým poveternostným podmienkam. Ich poškodenia, najmä v horských a podhorských oblastiach, spôsobujú výpadky v dodávke nielen u nás, ale aj v zahraničí. Preto sa rozhodovalo, kadiaľ prejsť cez hrebeň Nízkyh Tatier. Výsledok bol, že cez Hriadelské sedlo boli postavené dve vedenia 220 kV a pre výstavbu transformovne z viacerých možností sa javila najvýhodnejšia lokalita v Medzibrode, v hone Dúbrava.

Investorom bolo Ředitelství budovaných elektráren, n.p. Praha. Stavbu realizoval Elektrovod Bratislava (dodnes transformovňu nazý-

vajú niektorí občania Elektrovod). Uvedenie transformovne do prevádzky bolo v auguste 1968. V Stredoslovenskom kraji v tej dobe to bola štvrtá transformovňa VVN, ktorú prevzali do užívania Stredoslovenské energetické závody š.p. Žilina. (SSE š.p.) Výstavba Tr. Medzibrod sa uvedením do prevádzky neskončila. Vzhľadom na vysoké zaťaženie transformátora bolo potrebné vybudovať ďalší transformátor a postupne sa dopĺňalo zariadenie v siedmych etapách ešte 16 rokov.

Na Slovensku v roku 1994 výrobu a prenos el. energie 220 a 400 kV prevzali Slovenské elektrárne š.p. Bratislava (SE š.p.) a tým aj rozvodňu 220 kV a transformáciu v Medzibrode. Rozvodňa 110 kV ostala v prevádzke SSE. š.p. Žilina.

V roku 1999 bola úplne zrekonštruovaná a zmodernizovaná 110 kV rozvodňa. Transformovňa Medzibrod mení teda napätie 220 tisíc voltov na napätie 110 tisíc voltov a zapojenie do energetického systému rozvádza energiu do 110 kV transformovní v južnej časti Stredoslovenského kraja. Z Medzibrodu na Horehronie vedú štyri vedenia (linky), z toho dve cez Podbrezovú do Rimavskej Soboty. Smerom do B. Bystrice 5 liniek, z toho dve cez Zvolen - Lieskovec do Lučenca.

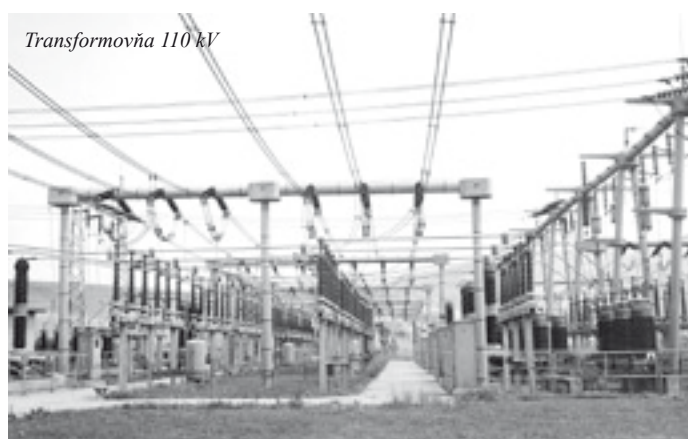
Do Medzibrodu, do obecnej rozvodnej siete, sa el. energia dostáva z dvojitého vedenia 220 kV, medzi B. Bystricou a Podbrezovou, dvoma odbočkami cez päť transformátorov (napr. stožiarové transformátory pri rampách, pri bývalej pekárni, na uliciach Pri ihrisku, na Nive a pod.). V domácnostiach používame spotrebiče na napätie 220 voltov (V) a v trojfázových zásuvkách 380 V (pre cirkulárku, miešačku a pod.).

Nevýhodou elektrickej energie je, že sa nedá skladovať – nedá sa vyrábať do zásoby a jej spotreba sa v priebehu dňa a v noci mení, preto treba operatívne meniť výkon zdrojov a udržiavať predpísané napätie. Toto riadia pracovníci na dispečingoch v nepretržitých prevádzkach. Zmenových pracovníkov na Tr. Medzibrod (manipulantov) riadil krajový dispečing pre rozvod 110 kV a Slovenský dispečing pre stranu 220 kV. Pravidelnú údržbu zabezpečujú pracovníci údržby.

V novovybudovanom objekte transformovne našli zamestnanie prevažne občania Medzibrodu a aj pre elektrikárov s praxou to bolo

Výstavba 1967

Transformovňa 110 kV

nové neznáme zariadenie. Viacerí videli vypínač VVN po prvý raz. Pri inštalácii bytových rozvodov sa im vypínač zместil do dlane, tu vážil niekoľko ton a pri vypínaní vysokých napätí sa vzniknutý elektrický oblúk vo vypínači zháša vysokým tlakom vzduchu (preto na časté otázky „čo to búcha v Dúbrave“ bola odpoveď - vypínač). Pre nových zamestnancov to boli ťažké začiatky. Museli zvládnuť novú technológiu obsluhy a údržby, ale aj prísne bezpečnostné a prevádzkové predpisy. Porucha - výpadok prevádzky, znamenal prerušenie dodávky el. energie až po maďarské hranice, porušenie bezpečnostných predpisov na zariadení VVN spravidla smrteľný úraz. Zo zamestnancov sa postupne stávali profesionálne zdatní pracovníci, ktorí sa pričínili o dobré výsledky tohoto objektu. Podľa hodnotení ročných ekonomických a prevádzkových výsledkov sa transformovňa umiestňovala na popredných miestach nielen v rámci podniku, ale aj Slovenska.

Na transformovni sa za 40 rokov vystriedalo 58 zamestnancov, z toho z Medzibrodu 42 t.j. viac ako 75% – tri štvrtiny osadenstva. Transformovňa Medzibrod nebola teda registrovaná len podľa mena obce v katastri, ale ju volali medzibrodská právom, lebo ju prevádzkovali a udržiavali prevažne Medzibrodčania.

Nezanedbával sa ani spoločenský život v kolektíve zamestnancov a rodinných príslušníkov. Tradičné boli posedenia pri vatre, organizovali sa zájazdy vlastivedné, tematické, turistické, športové hry a pod.

Vytvorila sa dobrá spolupráca vedenia obce s transformovňou, kde obecný úrad dokázal s Tr. komunikovať a spolupracovať. Zamestnanci pomáhali obci mechanizmami, na akciách „Z“ pri vykládke vagónov a pod. Spolupracovali s miestnou školou v rámci patronátnej pomoci, SSE vybudovali el. prípojku do Vyvieranice, podieľali sa spoluinvestorstvom na zhotovení prívodu vody z Vyvieranice a pod.

V období privatizácie zo štátnych podnikov vznikli akciové spoločnosti Stredoslovenská energetika a.s. Žilina (SSE) a Slovenské elektrárne Bratislava a.s. (SE). Málokto vie, že vznikom akciovej spoločnosti Stredoslovenská energetika a.s. Žilina, sa stala jej spoluvlastníkom francúzska firma EDF (Electricité de France) a spoluvlastníkom Slovenských elektrární Bratislava taliansky ENEL a tým aj objektu v Dúbrave. V katastri našej obce máme teda aj zahraničných investorov.

Nakoľko boli v Tr. Medzibrod vytvorené dobré personálne a odborné predpoklady, po reštrukturalizácii podniku, v súčasnej dobe sa z Medzibrodu riadi údržba distribučného energetického zariadenia od Červenej Skaly po Zvolen.

Prítomnosť elektrickej energie v našom živote už berieme ako samozrejmosť, uvedomíme si jej potrebu len pri výpadku, keď zhasne svetlo, alebo máme strach o potraviny v chladničke. Elektrina je potrebná takmer vo všetkých odvetviach. Primárne zdroje energií - ropa, plyn, uhlie sa v prírode nachádzajú ako hotové produkty, na rozdiel od nich elektrickú energiu treba vyrobiť vo vodných, tepelných alebo atómových elektrárňach. Výstavba a prevádzka elektrární a rozvodní je veľmi drahá a to podstatne zvyšuje cenu el. energie. Neustále zvyšovanie spotreby el. energie si v energetike vyžaduje ďalšie investície. Aj v Medzibrode sa v jeseni t. r. má započat' s prestavbou transformovne na vyššie napätie, t.j. na transformáciu 400/110 kV, čo si vyžiada značné finančné náklady.

Spotrebiteľ nemôže ovplyvniť cenu energie a tak nám ostáva sa len zamýšľať nad úsporami v jej spotrebe, v domácnostiach sú na to viaceré možnosti, ale to je už iná téma.

-Šu-

Tri otázky pre starostku

1. V Rakáriu č. 3 sme sa dočítali v uzneseniach obecného zastupiteľstva o zakúpení hydraulického lisu na triedený odpad. V akom štádiu je nákup tohto zariadenia?

Hydraulický lis na lisovanie odpadu nám bol dodaný 28.7. a následne ho zamestnanec dodávateľskej firmy pripravil na prevádzku. S lisom bude pracovať podľa potreby p. Peter Králka, ktorý ako jediný reagoval na výzvu obecného úradu a prejavil záujem o túto prácu. Lisovať sa budú predovšetkým PET fľaše, ktoré sa po odstránení uzáverov roztriedia podľa farby, potom zlisujú do balíkov a odovzdajú spracovateľskej firme. Lisovať sa budú aj fólie a podľa potreby aj papier a kovové obaly napr. z piva, koly a pod. Podmienkou však je, aby všetci občania pristupovali oveľa zodpovednejšie k triedeniu odpadu, pretože to, čo sa v poslednej dobe nachádza v kontajneroch, ktoré sú určené na plasty, papier a sklo, určite nie je triedený odpad.

2. Vieme, že pozemky určené na indivi-

duálnu bytovú výstavbu v Dúbrave sa v tomto období vykupujú od pôvodných majiteľov. V akom časovom horizonte sa plánuje vysporiadanie pozemkov a aký bude ďalší postup pri premene ornej pôdy na stavebné pozemky?

V súčasnosti sa uzatvárajú kúpne zmluvy na pozemky, ktoré sú zaradené v územnom pláne na individuálnu bytovú výstavbu. K dnešnému dňu (11.8.2008) máme podpísaných 291 zmlúv. Toto číslo svedčí o veľkej rozdrobenosti pôdy a o veľkom množstve majiteľov, preto aj vybavovanie je veľmi náročné. V mnohých prípadoch musíme hľadať dedičov po pôvodných majiteľoch. Všetko však závisí len od ochoty ľudí, s ktorými sa tieto zmluvy uzatvárajú. Veď v prípade, že sa nepodarí uzavrieť zmluvy so všetkými majiteľmi, hrozí nám, že premeškáme príležitosť, pozemky sa nevysporiadajú a o výstavbe nebudeme môcť ani uvažovať. Treba si uvedomiť, že takáto skutočnosť by do budúcnosti veľmi nepriaznivo ovplyvnila celkový rozvoj našej obce.

3. Vrtochy počasiasú v poslednej dobe nevyspytateľné a mnohé obce čelia ničivým povodňami. Chceme sa opýtať na pripravenosť našej obce proti prípadným záplavám.

Posledná povodeň bola v Medzibrode v roku 1974. To však neznamená, že môžeme povedať, že situácia by sa nemohla zopakovať. Určite všetci sledujete televíziu a čítate noviny a tiež ste postrehli sťažnosti starostov obcí, ktoré boli opakovane postihnuté povodňami, na nedostatok peňazí na protipovodňové opatrenia. Protipovodňovým opatrením nemusí byť len budovanie hrádzí alebo regulácia vodných tokov, ale aj ich údržba a čistota. Vo veľkej miere to závisí od nás všetkých. Ak sa v potoku hromadí rôzny odpad, ktorý môže zabráňovať plynulému prietoku vody, ak svojou činnosťou zúžime koryto potoka, tak sami zvyšujeme riziko povodne. Takýto prípad sa nachádza u nás na Lesnej ulici, kde je koryto Borovského potoka zúžené činnosťou záhradkárov.

pýtala sa Sisa

ŠKÔLKÁRSKE OKLENKO MALÉHO RAKÁRIKA

Zasmej sa slniečko
tra-la-la,
aby sa vodička zohriala.
Opáľ nás slniečko,
tra-la-la,
aby z nás mamička radosť mala.

Prázdniny sa už prehupli do druhej polovice a my sme len nedávno zavreli brány našej škôlky, pretože aj v mesiaci júl bola škôlka pre našich najmenších v prevádzke. A tak si niektorí naši škôlkári začínajú prázdniny užívať až teraz. A ani sa nenazdáme a bude po prázdninách, ale skôr než sa tak stane, chceli by sme sa s vami podeliť o naše zážitky z podujatí, ktoré sa uskutočnili ku koncu školského roka. Mesiac JÚN bol pre nás v materskej škole plný zážitkov, radosti, ale aj smútku z rozlúčky s predškolákmi. Ale o tom až neskôr...

**Keď sa skončí ranná rozcvička,
celý deň som ako rybička.
Žiaden cvik mi nie je priťažký,
preleziem všetky prekážky.**

Naši šikovní škôlkári sa veru počas cvičenia v našej škôlke riadne zapotia a nebolo to inak ani na **Športovej olympiáde detí materských škôl**, ktorej sa naši 4 športovci dňa 12.6.2008 zúčastnili. Sily si zmerali s deťmi z bystrických škôlok a s deťmi z blízkeho okolia. Konkurencia bola veľká, ale naši predškoláci: **Mirko Hirka, Natália Kalinová, Peťko Vetrák a Veronika Žabková** sa nedali zahanbiť a súťažili, čo im sily stačili. Aj keď sa neumiestnili na žiadnom mieste, do škôlky sa vrátili veselí a plní zážitkov. Za účasť a odhodlanie vám naši milí predškoláci ďakujeme.

Hup, hup, hupi, hup,
nožičkami dupi, dup!
Tľap, tľap, tľapi, tľap,
zavrtím sa ako chlap.

Áno je to tak, u nás sa dňa **19.6.2008** vrtel chlapmi celý školský dvor. Oslavovali sme spolu s našimi oteckami **Deň otcov**, na ktorý sa tešia oteckovia a predovšetkým deti. Teší nás, že tento deň sa už stáva našou tradíciou a účasť otcov je veľmi veľká. A tak aj tento rok mohli naši oteckovia predviesť svoje športové zdatnosti, ale aj iné prednosti. Oteckovia dokázali, akí sú šikovní a s ľahkosťou zvládajú aj ženské práce, ako je šitie peňaženky, či vymiesenie cesta a upletenie vianočky. Mamičky, ale aj my učiteľky sme sa nevedeli vynachudovať, ako oteckovia precízne obšívajú, zošívajú a veru niektoré peňaženky boli aj po estetickej stránke na vysokej úrovni. Všetci sme sa pobavili aj pri miesení cesta, niektorým to išlo pekne od ruky (vidno, že im doma nie sú

cudzie ani tieto práce), ale niektorí nie a nie vymiesť to správne cesto, a tak sa nám niektoré vianočky aj pekne roztriekli, ale oteckovia si ich mohli na druhý deň pekne upečené zobráť domov na pamiatku. Počasie nám prialo a tak deti s oteckami mohli začať súťažiť aj v športových disciplínach. Deti sa veľmi tešili a za získané žetóny si nakúpili v našom malom obchode hračky, bublifuky, ceruzky a iné drobnosti. Touto cestou by sme chceli všetkým odvážnym a šikovným oteckom poďakovať za účasť a mamičkám poďakovať za pomoc na stanovištiach.

Píšem bodky, píšem čiarky,
na papieri sem i tam,
už je lístok napísaný,
hneď vám všetko prečítam.

Naši predškoláci, vlastne už čochvíľu prváci sú veľmi šikovní. Väčšina z nich si už vie napísať svoje meno a pozná niektoré písmená. Je nám jasné, že sa už tešia na školu. My sme sa ich snažili v našej škôlke pripraviť do prvého ročníka, čo najlepšie a tak veríme, že si z tej našej škôlky odnesú čo najviac, a všetko to, čo sa naučili, zúročia v základnej škole. Veru je to tak, predškoláci sa tešili, že už budú prváci a my sme smútili a spomínali na časy, keď ako malí škôlkári po prvýkrát prekročili prah materskej školy (niektorí s úsmevom a niektorí s veľkým plačom). Ale nedali sme smútok znať a tak sa naša **rozlúčka s predškolákmi** konala na veselú a aj sladkú nótu. Za sladkú príchuť našej rozlúčky ďakujeme pani Slávke Hirkovej, ktorá deťom upiekla tortu, ktorá lahodila nielen jazyku ale aj oku. A tak sa s vami milí predškoláci lúčime a prajeme vám veľa úspechov a radosti v škole. Budúci prváci sú: **Mirko Hirka, Marek Chomič, Ivko Janiš, Natália**

Kalinová, Timejka Klučiarová, Marek Lacko, Davidko Padúch, Anka Piarová, Samko Piliar, Adamko Štulrajter, Peťko Vetrák, Samko Vráb, Eliška Zárvicová, a Veronika Žabková.

A čo dodať na záver? Už sa nezdá, že sa blíži začiatok školského roka a v našej škôlke sa pracuje aj cez prázdniny – maľujeme a upratujeme. Čaká nás aj nová, krásna preliezka, ktorá vyrástla na našom dvore a za ktorú ďakujeme p. Jozefovi Hut'kovi st. a p. Jozefovi Hut'kovi ml. Pripravujeme sa na nových škôlkárov, ale aj na známe tváre detí, ktoré zaklopú na dvere škôlky po prázdninách **2. septembra** a prídu oddýchnuté a plné nezabudnuteľných zážitkov, ktoré prežili počas prázdnin so svojimi rodičmi a starými rodičmi. A my sa už na všetkých veľmi tešíme, veď od septembra nás čaká znova veľa práce. Veď aj keď sa zdá, že my sa v škôlke iba hráme, je za tými hrami cez ktoré sa deti naučia mnoho nového a nepoznaného, neraz veľa ťažkej práce nás učiteľov a zamestnancov škôl. A tak prajeme všetkým ešte príjemné prežitie prázdnin a veľa síl do nového školského roka.

Mgr. Monika Petříková

ČO NOVÉHO ZŠ MEDĽIB ROD?

Čaute decká!

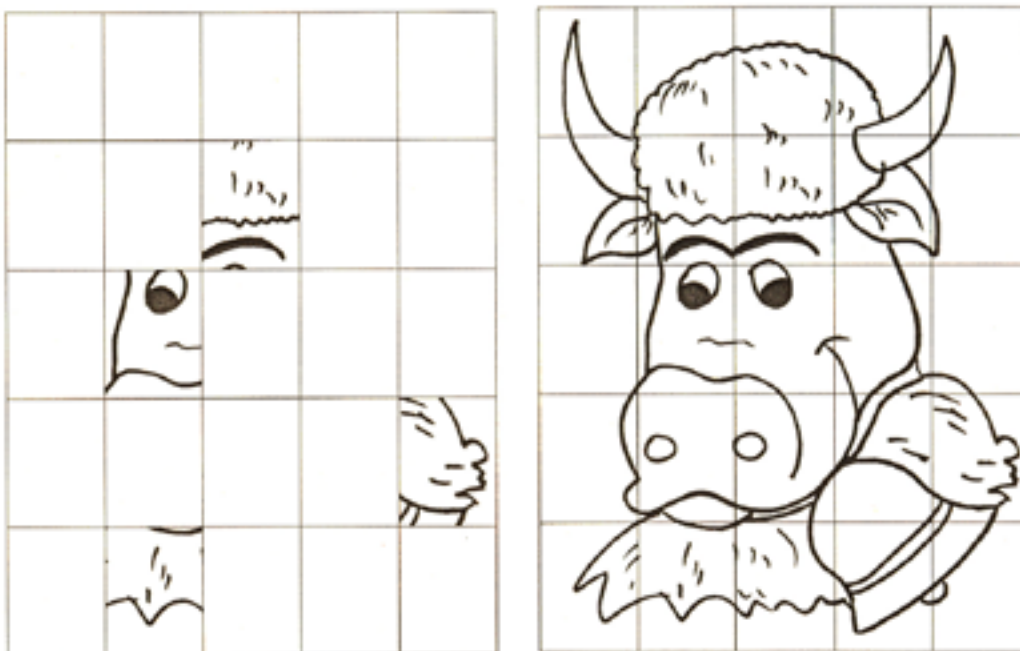
Dúfam, že si naplno vychutnáte prázdninové dni a zbierate zážitky nielen počas nádherných slnečných dní, ale aj počas tých upršaných. Aj my, p. učiteľky, sa snažíme si oddýchnuť, trochu sa povenovať svojim rodinám a záľubám. Ale môžem vám prezradiť, že nám aj dosť chýbate. Už teraz sa nevieme dočkať, kedy sa vrátite do školy a budeme si spoločne rozprávať najzaujímavejšie príhody.

Pripravila som pre vás zopár zábavných úloh na voľné chvíle. Keby náhodou ešte pršalo, alebo ste sa nudili, môžete sa do nich pustiť.

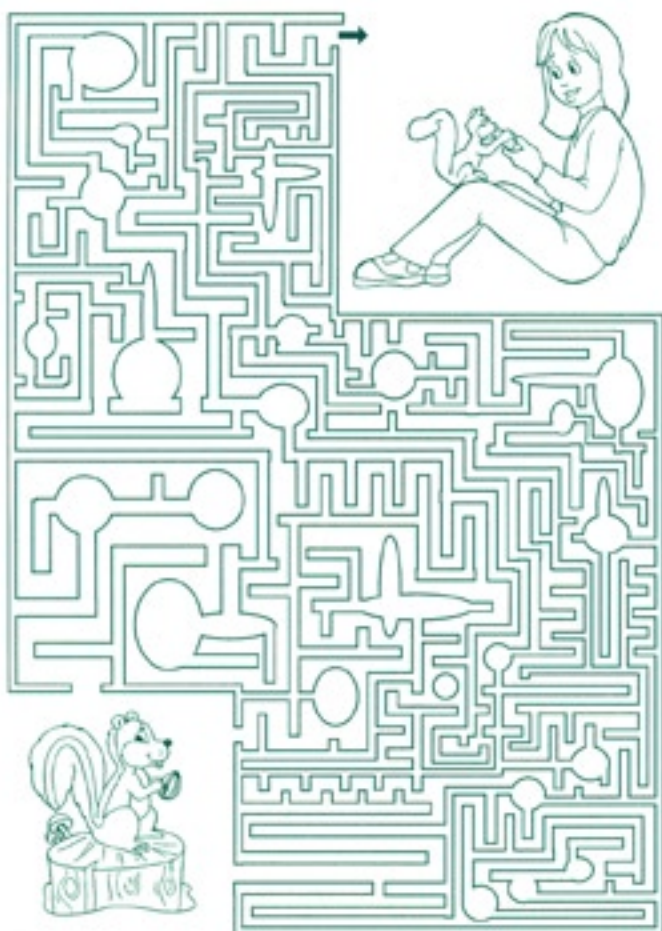
Ale dosť slov o škole, ešte oddychujte, pomáhajte rodičom, hrajte sa s kamošmi, robte to, čo vás baví... Stretneme sa 2. septembra 2008 o 8,30 hod. v telocvični ZŠ.

Príklady si vypočítajte a sloníka vymaľujte.

Dokreslite kravičku podľa obrázku vpravo.

Porovnaj obrázky a nájdi 5 rozdielov.

Pomôžte nájsť veveričke cestu k chlapčekomu.

KOLO-KOLO MLYNSKÉ

Popoludňajšie slnko pozlátilo zalesnenú úboč a rieku Hron, ktorá popod ňu pretekala. Letný vietor povieval a kdesi v blízkej hore i vtáčence štebotali.

Pri rieke na lúčke ležali tri člny a pri nich šesťčlenná skupinka mladých ľudí. Traja chlapci a tri dievčatá. Na jednom člne sedel mladík. Z rozhalenej košele vystupovali ohorené prsia, na rukách bolo vidieť vypracované ocelové svaly. Bol to ich vedúci. „Vážení priatelia,“ prihovoril sa ku člnkárom. „Splavili sme, síce s ťažkosťami, ale predsa, časť rieky Hron od Beňuša až sem. Rozhodol som sa, že prenocujeme na tomto krásnom mieste pri obci Medzibrod. Sú tu dve sihote a pekná lúka na prenocovanie. Vy dievčatá uvaríte večeru a my traja pripravíme člny na raňajšie splavovanie Hrona. Dúfam, že zajtra večer budeme živi a zdraví nocovať kdesi pri Leviciach.“ Po dobrej večeri a veselej nálade políhali do spacákov a sladko zaspali. Janku, jedno z dievčat čosi pod spacákom omlávalo. Otočila sa a skalu, čo tam našla vyhodila a chcela pokračovať v spánku. Pozrela letmo na hodinky, ukazovali niečo po dvanástej hodine. Mimovoľne jej ušiel zrak aj na sihoť. Tam zbadala čosi čudné. Akoby tam chodili tri deti. Dve dievčatká a jeden chlapec. „Peter, Peter, vstávaj! Na sihote sa niečo robí!“ poklepala po pleci vedúceho splavu. To sa už zobudili aj ostatní spáči. A naozaj, pri svite mesiaca bolo krásne vidieť tri deti. Ba počuli, ako jedno z dievčat povedalo: „Milka, Milanko poďme sa hrať kolo-kolo mlynské.“ Pochytali sa za ruky, za-

“Kolo-kolo mlynské
leso sa polámalo
dokončili, lebo
„Nie do vody,
tá voda plav-
zala. Tebe
ci, v tvojej
keď sa lavič-
išla, prelo-
utopila. Tvo-
až sem prite-
tu našli za-
Mne ho vzala
v ulici Borov-
na Hronisku
Noha sa mi do
spadla som do vody,
nedostala. A Milankovi vzal

tení lúky na tejto sihote padol doň. Radšej spievajme, že koleso sa polámalo a do piesku popadalo, urobilo báb!“ potom sa deti ešte hrali a keď ich hry omrzeli, sadli si a o niečom sa dlho rozprávali. Žiaľ, člnkári nič nepočuli. Ale keď mesiačik zašiel za horu a sihoť zahalila tma, deti sa stratili. Člnkári sa potichu vrátili ku svojim spacákom a dlho hľadali nad tým, čo videli. Bola to skutočnosť alebo halucinácia? Keď ráno nevyspatí nasadali do člnov, zbadali, že popri Hrone kráčajú dvaja kosci. Počkali, kým neprišli bližšie a vyrozprávali chlapom, čo sa im v noci pritrafilo, čo videli a zažili. Kosci ich vypočuli a starší z nich sa rozhovoril: „Áno je to tak. Kedysi dávno, hádam pred šesťdesiatimi rokmi pri veľkej búrke spadlo v Hronci do potoka dievčatko Anička. Tu niekde v kroví našli jej mŕtve telo. Milka, o ktorej hovoríte, bývala so svojimi rodičmi a dvomi súrodencami v Borovčine. Jej otec bol baník. Po tejto tragédii sa odsťahovali, ale neviem kam. A Milanko? Ten išiel so školou čistiť tamtú sihoť. Nešťastie sa dlho nerobí. Spadol chudák do rieky a utopil sa. Bola to naozaj veľká rana nielen pre jeho rodinu, ale i pre celú dedinu. Nuž, ale pravdu povediac deti sa doteraz ešte nikomu neukázali. Vy ste prví a možno aj poslední, čo ste ich videli.“

Člnkári sa koscom srdečne poďakovali, nasadli do člnov a odplávali. Určite na túto noc, na to všetko, čo videli a zažili nikdy nezabudli.

Marian Haviar
kresba: Júlia Hutková

Vidlochvost ovocný

Leto sa prehuplo do druhej polovice. Lúky i pasienky bývajú o tomto čase presušené, zožltnuté s neskorokvítňúcimi rastlinami.

Len na mládzach nachádzame zelenú šťavnatú trávičku i s čerstvou kvetenou. Tento rok je iný. Prší a prší, niekde na živnejších stanovištiach sa už kosila druhá mláďza, lebo už aj tá od spodu odhnívala. Toto obdobie je i obdobím výskytu druhej generácie niektorých druhov motýľov. Presnejšie výskytu ich imág, čiže dospelých jedincov. Vývojové štádiá (vajíčko, larva, kukla) si málokto všima a pravdupovediac sú od prírody menej nápadné, aby vôbec prežili. Jedným z motýľov, ktoré teraz poletujú na kvitnúcich lúkach, je i vidlochvost ovocný. Je to motýľ veľmi nápadný, veľký a podobný vidlochvostovi feniklovému, o ktorom som písal v jarnom čísle. Je celkove trochu svetlejší, čiže svetlo žltो-čierno sfarbený. Zadné krídla sú klenuté a vidlicovito predĺžené, pričom predĺženia sú výraznejšie ako u vidlochvosta feniklového. Vyskytuje sa skoro v celej Európe, jeho stavy v období masovej chemizácie v poľnohospodárstve poklesli, teraz sú na uspokojivej úrovni. V minulosti bol zaradený i medzi chránené druhy, čo však nezodpovedalo jeho ohrozenosti. V oblasti Medzibrodu tohto motýľa môžeme pozorovať na kvitnúcich lúkach, okrajoch lesov, či v záhradách v samotnom intraviláne obce. Húsenice, ktoré sú tiež nápadne pestro sfarbené požierajú listy ružovitých drevín ako trnka, hloh, slivka, hruška, jablňo. Tento druh máva do roka dve generácie. Dospelý motýľ žije len niekoľko týždňov, po oplodnení a nakladení vajíčok skoro hynie. Nepoškodeného jedinca je veľmi ťažké nájsť, lebo jeho krehké krídla sa pri prelietavaní trninou či nevoľninou hneď poškodia. Základným predpokladom aj ďalšieho výskytu tohto druhu je používať menej chemických prípravkov na poliach, v lesoch ale i v našich záhradách.

Pavol Kostúr

Spoločenské okienko

Do stavu manželského vstúpili:

Martin Koza a Miroslava Ovadová

Veronika Haviarová a Marek Mikuláš

Lucia Kmecová a Radovan Woltemar

Pre naše deti

Dňa 25. 6. 2008 sme uskutočnili bran-
no-sportový deň pre deti ZŠ v Medzibrodě.
Deňom sa venovalo okrem učiteľiek aj ženské
osadenstvo výboru SZPB v Medzibrodě a to
p. Vierka Smolová, Jožka Prievalská a Sláv-
ka Lenčová. Ráno o 8.00 hod. sme si dali zraz
pred ZŠ. Keď deti uvideli Áviu na prepravu
osôb – bolo to pre ne prvé prekvapenie. Ešte
sa takým dopravným prostriedkom neviezli.
Šofér p. Majcher nás dopravil do Pohronskeho
Bukovca, kde nás už očakával náš sprievodca
p. Vágner Jožko. Pri pamätníku sme vystúpili
a počkali druhú skupinu detí, lebo sme sa do
Ávie nepomestili všetci naraz. Čakanie sme si
spestrili hľadaním hríbov a deti rôznymi hra-
mi. Keď sme sa už všetci zišli, vybrali sme sa
pešo k partizánskym bunkrom. Cesta krás-
nou prírodou nám ubiehala pri krásnom poča-
sí veľmi rýchlo a ani sme sa nenazdali a stáli
sme pred informačnými tabuľami, ktoré sú
osadené pod bunkrami. Menším stúpaním sme
vyšli do cieľa. Víťali nás tri zrekonštruované
bunkre, ktoré mali vedľa posedenie na oddych.
Keď chlapci zbadali, že sme už na mieste a že
bunkre sú ozajstné, v momente sa z nich stali
partizáni a behom sekundy sa zahĺbili do hry.
Bojovali, strieľali a veru sa im nechcelo, keď
sme oznámili odchod. Presvedčili sme ich,
až keď sme im sľúbili ešte jedno prekvape-

nie. Pod bunkrami na
nich čakali nemecký
vojak a partizán s gu-
lometom, pištoľou a
prilbou. Každý jeden
sa chcel aspoň dot-
knúť zbrane a vojaka.
Keď sa nasýtili zbraní
a vojakov, pobrali sme
sa naspäť k Ávii. Pri
pamätníku sme ich aj
s vojakmi ofotili, aby
mali na tento deň pa-
miatku. Nastúpili sme do Ávie a presunuli sme
sa do Medzibrodu, kde nás pri obecnej chate
vo Vývieranici očakávalo s chutným gulášom
naše mužské osadenstvo SZPB a to p. Ing.
Vladimír Haviar, p. Ing. Ján Pacek, p. Dušan
Prievalský a p. Juraj Haviar. Deti, ale i my
sme boli po takej túre vyhladení. Guláš bol
výborný a bolo ho dosť, takže i dupľa sa neje-
dnému hladošovi ušla. Po obede sa deti v blíz-
skej hore zahrali na vojakov. P. Kubiš z Klubu
vojnovej histórie s názvom „Duklianský pries-
myk“ so sídlom v Trenčíne im doniesol na
ukážku i vojenské odznaky, bodáky, zbrane a
inú vojenskú výstroj pochádzajúcu z druhej sv.
vojny. Niektoré exempláre mali veľkú hodnotu
a predsa sa nebál ich deťom ukázať, dokonca

im dovolili aj pohrať sa s nimi. V Medzibrodě
sa k nám pridal i podpredseda SZPB p. Barto-
lomej Hraško priamy účastník odboja, ktorý si
s nami posedel pri ohníku. Myslíme si, že tento
deň sa vydaril a chceli by sme touto cestou po-
ďakovať obecnému úradu v Medzibrodě (po-
skynutie obecnej chaty, Ávie a hotovosti 300
Sk), p. Jozefovi Vágnerovi z Pohr. Bukovca
(sprievodca), p. Lubomírovi Wagnerovi a „Mi-
ťovi“ (nemecký vojak a partizán), p. Kubišovi
- Klub vojnovej histórie „Duklianský pries-
myk“ so sídlom v Trenčíne a členom výboru
SZPB základná organizácia v Medzibrodě.

Výbor ZO - SZPB Medzibrod
Slávka Lenčová

Otvorenie Leta 2008

V poslednú júnovú sobotu zorganizovalo
občianske združenie CHZM už tradičné ot-
vorenie leta 2008. Potom, čo bolo už všetko
dohodnuté, vybavené, suroviny pripravené na
guláš, nám neostávalo nič iné, iba dúfať, že sa
v sobotu zobudíme do pekného slnečného rána.
Pretože, aj keď všetko môže byť pripravené do
posledného detailu, o návštevnosti a tým pá-
dom o úspechu alebo neúspechu akcie rozho-
duje predovšetkým počasie.

Pri pohľade na jasnú oblohu nám odľahlo
a mohli sme sa pustiť do práce – nosenie lavíc

a stolov, úprava kurtu na nohejbalový turnaj,
príprava súťaží pre deti. Od rána prebiehal no-
hejbalový turnaj (bližšie informácie na strane
11) a spolu s ním patrilo dopoludnie aj deťom,
ktoré súťažili v rozličných disciplínach. Všetko
sa nieslo pod heslom: „Nie je dôležité vyhrať,
ale zúčastniť sa“. Každý dostal za svoje športové
výkony aj nejakú sladkú odmenu.

Po obede stále prebiehali súboje na Medzi-
noha oupen a podvečer vystúpila už pred dosť
početným publikom skupina Dolly Booster so
známymi pesničkami od Kabátu, či Olympicu,
ktorými dostala divákov do varu. Po nich hral
do rána bieleho DJ Didi.

Poďakovanie patrí okrem všetkých členov
CHZM, ktorí sa starali o občerstvenie a pit-
ný režim takisto aj sponzorom: Milan Lapin
– Bitúnok Medzibrod, Slavomír Lamper, Ivan
Gregor, ZULU trade, Peter Abašanov, Viktor
Kalina, pohostinstvo Slimák, TJ Sokol Me-
dzibrod (poskytnutie areálu ihriska), Ján Hut-
ka st. (poskytnutie kurtu), Vladimír Haviar st.
(navarenie gulášu) a v neposlednom rade aj
obyvateľom blízkych domov pri ihrisku, ktorí

sa určite v túto noc veľmi nevyspali. Napriek
tomu sme nepočuli od nich žiadne sťažnosti.
Aj oni si pomaly zvykli na to, že táto akcia
už jednoducho patrí k úvodu leta a prospieva
k propagácii Medzibrodu v okolí. V minulosti
na nej zaspieval aj Peter Cmorík, dnes by však
už asi pýtal iný honorár za vystúpenie, ako to
bolo pred 5-6 rokmi.

-ihu-

DOS Medzibrod za zúčastnil 18. 07. 2008
s úspešnou divadelnou hrou z dedinského
prostredia KMOTROVCI na VII. ročníku
Folklorneho festivalu na Bielych Handľoch
v Braväcove.

Účinkovanie na amfiteátri pod holým nebom
má úplne inú atmosféru ako v jaskyni v KD.
Z Braväcova sme si doniesli nezabudnuteľ-
ný zážitok. Publikum bolo veľmi vnímavé,
čo bolo vidieť na ich reakciách a hlavne na
záverečnom potlesku, k čomu bezpochyby
prispeli aj naše mladé folkloristky Táňa,
Barbora a Dominika. Milo prekvapení sme
boli z príjemného prostredia amfiteátra ako
aj z celej organizácie festivalu, za čo patrí
vd'aka organizátorom.

Jozef Záhrivec, predseda DOS

KOSENIE VO VRCHOCH

Leto vrcholí a tak je na mieste zaspomínať na časy, keď ožili vrchy koscami a hrabačkami. Nakoľko v minulosti boli stavy hospodárskych zvierat v našej obci vysoké, na zabezpečenie „krmu“ pre ne nestačili lúky v okolí obce, ale kosili sa aj vysokohorské lúky, o ktoré sa majitelia príkladne starali.

Kosili sa Horné lúky, Strmé báne, Bánik, Stros, Prielohy, Vrch Torysa, Za Torysou, Požarina, Pohnilá, Hlinenô, Litofová, Školská a Farský fundus a Bačovská. Pre zaujímavosť si všimnite stavy hospodárskych zvierat v dávnejšom, ale i v nedávnom období. V druhej polovici 18. storočia boli našej obci dokonca 2 salaše s nasledovným stavom oviec:

Rok	1777	1779	1781	1784	1786	1789	1817	1818
1. salaš	485	375	429	373	425	506	241	209
2. salaš	412	382	431	343	476	512	127	108

Stav jednotlivých druhov dobytky začiatkom 19. storočia bol v našej obci tiež úctyhodný:

Druh	Kravy	Teľce 3-ročné	Teľce	Voly	Kone	Žriebäta	Býčsky	Spolu
r. 1817	117	16	24	136	73	2	87	455
r. 1818	116	19	37	131	71	2	48	424

Údaje sú čerpané z farskej kroniky „Historia domus Mezibrodensis“, str. 8, kapitola Dobytkárstvo.

Hovädzieho dobytky sa v našej obci ešte v období rokov 1945 – 1959 chovali nasledovné počty: r. 1945 – 157 kusov, r. 1947 – 162 ks, r. 1950 – 168 ks, r. 1952 – 172 ks. R. 1954 – 188 ks, r. 1955 – 175 ks, r. 1956 – 172 ks, r. 1957 – 161 ks. V roku 1957 chovajú naši občania aj 350 ks oviec. V roku 1959 bolo aj u nás založené JRD 1. mája a ešte v tom roku, vlastne ako poslednom, sa u nás chovalo 113 ks hovädzieho dobytky a 225 ks oviec.

Vo všetkých spomínaných lokalitách, ktoré sa kosili, boli vybudované zrubové príbytky – koliby. Tieto drevené stavby pokryté šindľom

slúžili hlavne na prenocovanie koscov, ale aj ako úkryt pred nepriaznivým počasím, pretože sa kosievalo aj dva dni. Vracaj sa večer domov bolo takmer nemožné, veď treba si predstaviť, že cestu bolo treba absolvovať pešo, s väčším šťastím na voze. Ak by si predsa niekto nevedel predstaviť, ako koliby vyzerali, jej presnú kópiu si môžete všimnúť v Gul'kovie záhrade, s tým rozdielom, že táto je pokrytá plechom a nie šindľom. Koliby stáli na nasledovných miestach: Pod Lopatou – Miklošovie, Horné

lúky – Hraškovie, Za Torysou – Konderovie, Vrch Torysa – Gregorovie, vedľa nej Mrví-

kovie, Dolinka – Ramajovie, pod Dolinkou – Škvarkovie, nad Dolinkou – Jančiarovie, Pod Torysou – Balážovie, Torysa – Palingovie, Horná Požarina (Grínerová) – Konderovie, pod ňou Rajčokovie, Pod Prielohami – obecna. Iste ich bolo aj viac, na niektoré si už však ani najstarší pamätníci nespomínajú. Dnes ešte môžeme vidieť niekoľko trámov koliby Pod Prielohami. Po ostatných niet ani stopy.

Treba podotknúť, že aj po založení JRD sa vo vrchoch ešte do sedemdesiatych rokov minulého storočia kosievalo. Kosci prespávali v dome na Bani, ktorý patril v tej dobe družstvu. Neskôr sa kosievalo už len brigádnicke, keď

prišli chlapi z roboty, tzn. od 16.00 hod. do 20.00 hod. Kosci sa vyvážali na lúky na nákladnom aute. Po kosbe mávali občerstvenie v Klube a výplatu v hotovosti. Posledne sa kosievali len lúky dostupné pre kosačky a ostatné mechanizmy, až sa od kosenia vysokohorských lúk úplne upustilo. Možno konštatovať, že kolektivizáciou začal postupný úpadok obhospodarovania vysokohorských lúk.

Kosievalo sa zväčša ráno „kým

neobschla rosa“. Ráno o ôsmej už boli hore ženičky s fruštikom a obedom. Všetko vynášali pešo v chrbtových košoch. Fruštikovali sa varené vajíčka, klobása a šunka s chlebom a bielou kávou. Predtým však muselo byť: „za mrťáček“ – neodmysliteľný šťamprik. Na obed najlepšie chutilo „kyslô“ – kapusta s údeninou alebo kyslá polievka so zelenou fazuľkou.

Aj my, ešte ako šarvanci sme mali nezapustiteľnú úlohu, nosiť koscom zo studničiek v kandličkách vodu, ktorá pri kosení nesmela chýbať. Gazdiná nám za odmenu napražila pirohov s makom alebo slivkovým lekvárom. Najviac sme si však pochutili na čerešniach – drobníčkách, ktoré rástli po úbočiach a boli už dozreté, sladké ako med. Ani tých už v týchto miestach niet.

Po fruštiku sa otvorila robota aj pre žienky a dievčatá. Rozhadzovali radky a postupne obracali seno až do vysušenia. Po vysušení sa ukladalo seno do veľkej kopy, prichystané na odvoz.

Večer sa posedelo pred kolibou, niečo sa vypilo, zavtipkovalo, ale hlavne zaspievalo. Pri dobrej nálade sa prespevovalo z jednej koliby do druhej, z grúňa na grúň. Zväčša sa zakričalo dvojzmyselné „hybááá hore, vidíš holééé“, dostalo sa odpovede „hybááá dolu, vidíš holúúú“. Ale spievala sa aj naša medzibrodská „Borovô, Borovô“, veď tam bolo aj miesto jej vzniku.

Pri senách nesmieme zabudnúť aj na fortieľ našich furmanov, ktorí s istotou pozvážali seno niekedy až z neuveriteľných strmín.

Na Strose kosievali Mizíkovci a keďže na Stros nevedla prístupová cesta, seno sa ku ceste sťahovalo na „šmykoch“. Boli to dlhé bukové konáre, na ktoré sa nakučovalo seno a šmýkaním sa dotiahlo až ku ceste. Dnes už Stros nepripomína lúku, ale väčší zmiešaný porast.

A tak nám neostáva iné, len si na kosenie vo vrchoch zaspomínať.

Jarolím Bacúr

Odpovede z odkazovej schránky

(Otázky sú citované)

1. Prečo sa v Rakáriku venujete problematike a otázkam občanov, vždy len na jednej stránke a len 3. otázkam? Nie je možné rozšíriť túto rubriku a venovať sa širšie problematike našej obce?

Tri otázky pre starostku pripravuje redakcia Rakárika a predstavujú samostatnú rubriku. Ak čítate Rakárika pravidelne, iste viete, že je tu aj ďalšia rubrika s názvom Odpovede z odkazovej schránky. Ak nájdeme v odkazovej schránke otázky alebo pripomienky, v najbližšom čísle Rakárika nájdete moje vyjadrenie. Tak, ako sa to deje aj teraz. Ak v schránke nie sú žiadne otázky, rubrika je prázdna.

2. Ako je možné, že pri vypracovaní a rozhodovaní o kanalizácii a ČOV sa nevypracovala obec ako celok, ale znova sa vynechali staré známe ulice Borovčina, Sihote, ktoré sú odsúvané a znevýhodňované oproti iným uliciam?

Projekty na kanalizáciu a ČOV boli vypracúvané pred 15 rokmi, preto Vám neviem zod-

povedať na Vašu otázku, ale predpokladám, že už vtedy sa uvažovalo s vypracovaním projektov aj s odkanalizovaním celej obce. Pripomínam, že projekty nie sú vypracované ani na ulicu Pri ihrisku a časť Hlavnej ulice. S ohľadom na tieto skutočnosti sme v tomto roku upravili rozpočet obce, aby sme mohli objednať vypracovanie projektovej dokumentácie na chýbajúce lokality. Predpokladaná cena za projekt je cca 250 tis. Sk.

3. Z akého dôvodu je dovolené parkovanie na miestnych komunikáciách? Každý občan našej obce má predsa dvor a má parkovať na ňom.

Parkovanie na miestnych komunikáciách nie je povolené a o tejto problematike sme hovorili už niekoľkokrát. Máte pravdu, že na komunikáciách sú potom sťažené podmienky. Opakovane, hlavne v zimnom období vyzývame majiteľov motorových vozidiel, aby neparkovali pred domami kvôli zimnej údržbe. Ale aj toto je o zodpovednosti a ohľaduplnosti medzi spoluobčanmi a susedmi.

4. Prečo je signál TV Markíza nekvalitný? Prečo sa neoznamuje, keď sa vykonávajú opravy na TKR miestnym rozhlasom?

Kvalita signálu TV Markíza a STV nezávisí od našej káblovej televízie, signál je prenášaný cez vykryvač v Brusne. Na základe Vašej pripomienky budú opravy na káblovej televízii oznamované aj v miestnom rozhlas.

Zdenka Hutková
starostka obce

MEDZINOHA Oupen

Na 3. ročníku nohejbalového turnaja MEDZINOHA oupen sa zúčastnil rekordný počet 13 družstiev. Účasť mohla byť aj vyššia, ale pre dovolenku museli tento ročník vynechať favorizované družstvá, ktoré sa umiestnili na generálke v máji na medailových pozíciách (Červení, XXX, Kopytá). Na druhej strane možno absencia týchto tímov podnietila iných hráčov, aby sa prihlásili a zabojovali o uvoľnené miesto na tróne.

Družstvá boli na úvod rozdelené do 3 skupín (4, 4, 5 tímov), v ktorých hrali každý s každým. Do semifinále postupovali víťazi + 2. družstvo z päťčlennej skupiny. Zápas boli na dobrej úrovni, priniesli množstvo zaujímavých situácií a z postupu sa nakoniec radovali nasledujúce mužstvá: **CHZM** (M. Vaník, M. Padúch ml., I. Hutka), **29. jún** (P. Závrivec, P. Svetlík, P. Vaník), **S.R.O.** (A. Smida, P. Sekereš, D. Vaník) a **Vamos** (J. Hutka ml., J. Klinec, M. Melich). Do finále sa prebojovali 2 tímy z A skupiny - 29. jún, Vamos. Z celkového víťazstva a vlastníctva putovného pohára CHZM na 1 rok sa po napínavom súboji mohli tešiť hráči družstva 29. jún, ktorí následne oslavy triumfu spojili aj so zapíjaním svojich menín. V súboji o bronzový stupienok zdolalo S.R.O. tím usporiadateľského CHZM.

Turnaj potvrdil stúpajúci záujem o nohejbal v Medzibrode a bol dobrou propagáciou športu, v ktorom patrí Slovensko medzi svetové veľmoci. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa nejakou mierou podieľali na tomto turnaji.

Celkové poradie:

1. 29. jún

(P. Závrivec, P. Vaník, P. Svetlík)

2. Vamos

(J. Hutka ml., J. Klinec, M. Melich)

3. S.R.O.

(A. Smida, P. Sekereš, D. Vaník)

4. CHZM

(M. Vaník, M. Padúch ml., I. Hutka)

-ihu-

Oznam

Služby poskytované obcou

Odvoz malotraktorom na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva z 15.8.2008 sa vykonáva 1 x do týždňa a to v stredu. Záujemcovia sa nahlásia v kancelárii OÚ alebo na tel. č. 048/418 43 39. Nakladanie a vykladanie si zabezpečuje občan sám.

Inzercia

Pohostinstvo Jaro Prašovský hľadá pracovnú silu do trvalého pracovného pomeru s nástupom ihneď bližšie informácie na t. č. 0907 809 777.

Občianske združenie CHZM, Obec Medzibrod a SOS Banská Bystrica Vás pozýva na

7. ročník HARUĽOVEJ SHOW

v sobotu 13. 9. 2008

na Námestí hrdinov SNP v Medzibrode

Súťažiaci družstvá sa môžu prihlásiť u Ivana Hutku, Pri ihrisku 17 a Petra Sokola, Nová 15.

Putovný pohár ostal doma

V nedeľu 27. 7. 2008 usporiadal TJ Sokol Medzibrod už 6. ročník futbalového turnaja o Putovný pohár starostky obce. O víťazstvo súperili 4 družstvá: Medzibrod, Lučatín, Nemecká a Hiadeľ.

Doobeda sa stretli družstvá v semifinálových zápasoch, následne nastúpili porazené tímy v boji o 3. miesto a víťazi bojovali o celkový triumf na turnaji. Naši hráči si v úvodnom stretnutí ľahko poradili s Hiadlom 8:0 (výsledok bol možno ovplyvnený narodením potomka u jedného hráča z Hiadla deň pred turnajom) a ušetrili si dosť síl na popoludňajší zápas. Ich súperom sa napokon stala Nemecká, ktorá v napínavom súboji poradila s Lučatínom v pomere 2:1 a tešila sa z postupu do finále. Na spustenie nastú-

pili medzi zápasmi naši starí páni proti dorastencom. Zápas sa hral v tej najväčšej horúčave, takže úspechom bolo už behanie v tomto teple a skúsení borci to ešte vyšperkovali cenným víťazstvom 2:1. Dokázali, že to ešte s loptou vedia a mladí by niekedy mali prijať ich dobré mienené rady počas zápasov bez zbytočného odvrávania. Bronzový stupienok nakoniec obsadilo družstvo Lučatína, ktoré si poradilo s Hiadlom podľa očakávania 5:3, ale výkon Hiadla už bol lepší v porovnaní s 1. zápasom. Vyvrcholenie turnaja obstarali v kvalitnom zápase naši hráči spolu s Nemeckou. Nakoniec naše družstvo vyhralo 3:2 (aj keď víťazný gól veľmi zaváňal ofsajdom) a putovný pohár starostky obce tak ostal po roku opäť v Medzibrode.

Ceny odovzdávala zástupcom družstiev starostka obce p. Zdenka Hutková spolu s predsedom TJ Sokol Medzibrod Ing. Jurajom Ramajom. Ku kvalitnej organizácii turnaja prispeli aj nasledovní sponzori: KOVO-SKLO Banská Bystrica, Heineken Slovensko, Milan Lapin - Bitúnok Medzibrod, Ján Hutka – firma Bačík, Slavomír Lamper, Michal Padúch a obec Medzibrod.

Výsledky turnaja:

Medzibrod – Hiadeľ	8:0
Nemecká – Lučatín	2:1
Lučatín – Hiadeľ	5:3 (o 3. miesto)
Medzibrod – Nemecká	3:2 (finále)

Konečné poradie:

1. Medzibrod, 2. Nemecká, 3. Lučatín, 4. Hiadeľ

-ihu-

Začína sa nový futbalový ročník

V novom súťažnom ročníku 2008/2009 bude mať náš klub v súťažiach Oblastného futbalového zväzu Banská Bystrica opäť 3 mládežnícke družstvá a družstvo dospelých.

Často dostávam otázku, či je potrebné mať v súťažiach toľko družstiev. Či neznížiť mládežnícky futbal a upriamiť sa len na futbal dospelých, ako to robia mnohé kluby v regióne. Uvedomujem si, že úspešnosť futbalového klubu sa hodnotí podľa účinkovania dospelých v majstrovskej súťaži, ale

podľa výboru našej TJ je potrebné pracovať aj s mládežou. V tomto pretechnizovanom svete, kde na deti a mládež striehne množstvo nebezpečenstva (drogy, alkohol, fajčenie...) je potrebný aktívny pohyb. Možno som naivný, že sa nám podarí niečo zmeniť, ale bolo by chybou, keby sme sa o to aspoň nepokúsili. Preto si vážim všetkých, ktorí v obci aktívne pracujú s deťmi a mládežou aj v iných oblastiach života. Z roka na rok je ťažšie udržať 3 mládežnícke družstvá v súťaži, ale pokiaľ to len trochu bude mož-

né, budeme sa o to snažiť. Či už samostatne alebo v spolupráci s inými klubmi.

A čo zaželať do nadchádzajúceho súťažného ročníka? Hráčom viac snahy na sebe pracovať, funkcionárom viac ochoty pri plnení každodenných povinností a divákovi viac trpezlivosti v okamihoch, keď sa družstvám nebude dariť podľa ich predstáv.

Juraj Ramaj
predseda TJ SOKOL Medzibrod

RAKÁRIK dvojmesačník o dianí v Medzibrode 4/2008. Registrované na MKSR reg. č. RP 175/2006. *Vychádza s príspevím Ministerstva školstva SR.*

Vydáva a distribuuje zadarmo do všetkých domácností obec Medzibrod. **Tlač: Tlačiareň D&M Slovenská Ľupča**

Šéfredaktor: Bc. Tomáš Pohorelec

Redakcia: Ing. Janka Kňazíková, Andrea Bellušová, Ján Debnár, Ing. Silvia Tešínska, Katarína Sálišová, Ing. Ivan Hutka

Príloha Okienko malého Rakárika: Janka Výlupková a Mgr. Ivana Sumráková

Grafické spracovanie: -zs-

Sídlo redakcie je na obecnom úrade.

Neprešlo jazykovou úpravou. Najbližšia uzávierka 5. október 2008, **e-mail: rakarik@atlas.sk.**